

The background is a solid green color. Overlaid on the left side are numerous thin, yellow, curved lines that sweep from the top left towards the center, creating a sense of movement and depth. These lines vary in length and curvature, some forming a large, loose arch over the title.

TOTS SOM EL SECRET D'ALGÚ

ELENA SOLÉ I BELTRAN

(COL·LECCIÓ NARRATIVA) - 17

TOTS SOM EL SECRET D'ALGÚ

Elena Solé i Beltran

Primera edició: juny del 2019

© Elena Solé i Beltran

© de l'edició:
Quorum Llibres
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
quorum@quorumllibres.cat
www.quorumllibres.cat

Disseny i composició: 3 x Tres

Impressió: Romanyà Valls, SA

ISBN: 978-84-16342-29-7

DL T 648-2019

ÍNDEX

PRIMERA PART	9
Hotel Gira-sol	11
Apartament 1A. Bea	18
Apartament 1B. Nora	20
Apartament 1A. Bea	31
Apartament 1B. Nora	44
Apartament 1A. Bea	51
Apartament 1B. Nora	56
Apartament 1A. Bea	58
Apartament 1B. Nora	64
Apartament 1A. Bea	69
Apartament 2A. Musa i Mahamadou.....	73
Apartament 1A. Bea	75
Apartament 1B. Nora	77
Apartament 1A. Bea	80
Apartament 1B. Nora	87
Apartament 1A. Bea	90
Apartament 1B. Nora	94
Apartament 1A. Bea	99
Apartament 1B. Nora	101
Apartament 3D. Marc	103
Apartament 1A. Bea	105
Apartament 1B. Nora	109
Apartament 1A. Bea	113
Apartament 1B. Nora	116
Apartament 3D. Marc	120

Apartament 1B. Nora	122
Apartament 3D. Marc	125
Apartament 1B. Nora	129
Apartament 1A. Bea	132
SEGONA PART	135
«Marc, on ets?»	137
«Algú sap el teu secret»	143
«Amor, et busco»	144
«Estàs segur aquí, Marc?»	147
«Vull veure el teu somriure, de nou, aviat!»	148
«Continues aquí, Marc?»	151
«La meva filla em necessita»	152
«Despert»	154
«Mare i filla»	155
«Escapada!»	156
«Fantasmes del passat»	157
«Soc jo»	158
«Matí, nit... dia!»	160
«Saps per què?»	161
«Secrets que no ho són tant...»	166
«A la fi tot s'acaba sabent!»	168
EPÍLEG	169

Per a la Beatrice,
ella em va donar la idea per escriure aquest llibre.

Les llavors dormen en el secret de la terra,
fins que a una d'elles se li ocorre la fantasia de despertar.

El petit príncep, Antoine de SAINT-EXUPÉRY

La aventura de la vida es aprender.
El objetivo de la vida es crecer.
La naturaleza de la vida es cambiar.
El desafío de la vida es superarse.
La esencia de la vida es cuidar.
El secreto de la vida es atreverse.
La belleza de la vida es dar.
La alegría de la vida es amar.

William WARD

PRIMERA PART

HOTEL GIRA-SOL

De petita, quan passava per davant de l'hotel Gira-sol, m'imposava la seva majestuositat. El relacionava amb el colós blanc d'aquell conte sobre gegants que la mare ens explicava a mi i al meu germà, en el qual aquests éssers immensos construïen les seves cases amb la sorra del mar i, quan plovia, els habitatges es desfeïen i els gegants marxaven a un altre lloc a construir nous edificis. Em feia por que el Gira-sol es desfés com les cases dels gegants de la història, i els dies de pluja demanava al cel que parés de plorar; no volia que la sorra tornés a la platja i l'hotel desaparegués. També és cert que, des de la perspectiva d'un infant, tot es magnifica.

El Gira-sol era un edifici de tres plantes, més ample que alt; no s'assemblava als gratacels que s'anaven construint per tota la costa amb el boom turístic de la dècada de 1960. Era més antic. L'hotel tenia un port senyorial, fins i tot distingit, amb un regust pretensions. Semblava que es pensés ser massa bo per al lloc on era. Era evident que s'havia concebut per a un públic exclusiu, per a gent amb diners. El seu propietari havia anat a fer les Amèriques i n'havia tornat ric. Va voler portar al Delta una torre d'indians, i cap a l'any 1920 en va començar la construcció. Tot i que durant la guerra civil va patir alguns desperfectes considerables, durant el règim franquista, la mateixa família que l'havia construït va tornar-lo a posar en marxa. Hi van afegir més luxe, tot donant-li un caire encara més ostentós.

Una amiga de la mare que treballava a l'hotel deia que, quan netejava les habitacions, li feia l'efecte d'estar dins el *Titànic*. La pobra Eleonor havia vist al cinema la pel·lícula sobre l'enfonsament del gran vaixell de luxe; la va impactar molt i sempre en parlava. A l'hotel Gira-sol tot estava tan ben posat, nou i brillant, que semblava acabat d'estrenar. No hi faltava res. Les vaixelles eren de porcellana, els coberts de plata, els mobles de caoba i les

aixetes d'or (si més no això pensava aquella pobra dona, que mai n'havia vist ni una unça, del metall preciós).

Senyors molt elegants visitaven l'hotel; hi acudien amb els seus automòbils, lluents com si els acabessin d'estrenar. Els xofers quan baixaven dels vehicles descarregaven els equipatges i sempre anaven amb la baieta a la mà per treure llustre a les carrosseries i els fars.

El meu germà i jo ens amagàvem entre els arbusts de l'entrada. Corrien els anys cinquanta, quan espiàvem aquelles persones tan ben vestides i que feien aquella olor tan «estranya». Fins molts anys després no vaig saber que d'allò en deien perfum, i que sols les persones amb molts diners en podien comprar. A molts, els hi feien expressament. Cap altra persona hauria pogut adquirir el perfum destinat a aquella gent. La seva olor era personal i intransferible, com les seves fortunes.

Treballar a l'hotel Gira-sol era el meu somni des de nena. Vaig anar creixent, i aquest objectiu, igual que molts d'altres, es va anar diluint en la boira del temps. Les meves il·lusions se les van menjar l'oblit i la desesperança. De gran, vivia a Barcelona, i gairebé mai anava al poble. Feia anys que no veia l'hotel. Aquest, amb el pas del temps, havia anat a menys, i va passar a ser un hotel de tercera, amb clients poc desitjables, la majoria dels quals, sols hi anaven a passar una estona amb alguna meuca. El lloc estratègic on es trobava l'hotel Gira-sol permetia passar desapercebudes a les persones que no volien ser vistes. Entre els boscos que l'envoltaven era fàcil amagar els cotxes, i trobar alguna d'aquelles flors marcides que amb pocs diners feien un servei complet.

Els propietaris havien venut tots els objectes de valor, a poc a poc, fins que no van tenir més remei que vendre també l'edifici. Cap als anys setanta van comprar el Gira-sol uns nou-rics pretensiosos, i amb poca experiència en el món de l'hoteleria. Hi van fer reformes, i fins i tot van construir-hi una piscina i una zona per prendre el sol. Però el negoci va anar caient en picat, fins que els bancs se'n van apoderar. Durant molts anys el van ocupar drogoaddictes, i persones sense cap altre lloc on caure morts.

A vegades, quan la melancolia m'atrapa en la seva xarxa invisible i enganyosa, comparo la meua existència amb la de l'hotel, i no puc evitar veure en les nostres històries un paral·lelisme que em produeix un rosec estrany a l'estómac. La vida no m'ha tractat malament del tot. Simplement, m'ha ignorat. O he estat jo qui l'ha deixat passar sense fer-li'n cas? De totes

maneres, ni ella ni jo tornarem enrere. Suposo que continuarem com fins ara... Suportant-nos, però sense estimar-nos gaire.

Fa més de quaranta anys que treballo, i estalvio tots els diners que puc. Sempre ha estat un costum de casa: guardar! La mare sempre deia «qui no guarda quan té, no menja quan vol». Val a dir que la quantitat de diners que tenia estalviada al banc va augmentar considerablement, amb aquell dècim de loteria que ens va tocar a tots els de la feina. Des que vaig començar a treballar, els companys jugaven cada any, a la loteria de Nadal, sempre al mateix número. Fins que un dia va sortir premiat. Va ser un bon pessic i molts ja no van tornar a treballar mai més. Jo sí, fins al dia que em vaig jubilar, vaig anar a treballar cada dia de la meua vida. Tampoc tenia res millor a fer. Quan era festa o tenia vacances, em quedava asseguda al sofà de casa, mirant la tele o llegint. De tant en tant anava al cinema; hi havia tardes que veia dues pel·lícules seguides. M'agradava xafardejar en la vida dels personatges de ficció. Era més fàcil que viure la meua pròpia.

Va ser quan vaig plegar de treballar a la presó, un cop jubilada, que vaig decidir tornar al poble, on havia nascut. La mare es va vendre la casa on vivíem, quan va haver d'anar a un asil. El meu germà i jo no vam tenir-hi res a dir. La casa era seva, en podia fer el que volgués. Ara ja fa més de deu anys que és morta. Just el temps que fa que no torno al poble. Aquí ja no tinc amics, i la major part de la gent que coneixia s'ha mort. Però la terra sempre estira. I com que no sé quan em moriré, vull acabar els meus dies al lloc que em va veure néixer. He llogat una habitació en una pensió, prop del mar. És un lloc net i està bé de preu. M'hi estaré fins que trobi la casa on passaré la resta de la meua vida. He començat a buscar-la pels voltants del poble. M'agradaria sortir del centre. Aquí sempre hi ha soroll, i els turistes no paren d'emprenyar.

Passejo pels carrers de la vila. No la reconec. Ha canviat molt en pocs anys. I si no fos pel nucli antic, que conserva encara, la mateixa forma que es dibuixa en els meus records, pensaria que soc en un altre lloc. L'avantatge de tenir platja és un creixement econòmic evident. Però això ha comportat un canvi dràstic en les construccions del poble.

Entro en el bar de la plaça de l'Església. Recordo que hi feien una xocolata desfeta boníssima. La mare ens hi duia a esmorzar els diumenges quan sortíem de missa. Era l'únic caprici que es permetia aquella pobra dona. Vídua des dels trenta anys, va haver d'estalviar tota la seva vida per poder-nos alimentar. El pare era pescador i un mal cop de mar se'l va engolir quan

just acabava de complir trenta-cinc anys. Deixà la mare sola al món, amb dos nens petits, i molts deutes per pagar: la barca que el va veure morir, era nova de trinca.

Recordo una infància feliç al costat del meu germà. Eren els anys cinquanta i la gent vivia al carrer, aquí al poble. La mare, molt treballadora, sempre ens acaritava abans de posar-nos al llit. Feia molts sacrificis per nosaltres, tot i que llavors no n'érem prou conscients. La mare es deia Rossita, esposa i filla de pescadors, el seu somni era que Felip, el meu germà, seguís la tradició familiar, i sempre ens cantava una cançó de pescadors:

*Mare, vull ser pescador,
vull ser pescador i no frare,
que soc fill de pescador
i, malgrat el teu dolor,
jo tinc les venes salades.¹*

La Rossita de seguida s'arremangava per ajudar uns i altres. Era una dona molt estimada i respectada al poble. Llàstima que no la vam saber correspondre amb tot el que havia fet per nosaltres. Potser per això he volgut retornar al meu poble. És una mena d'homenatge a una dona que ho va donar tot pels altres, i mai va guardar res per a ella. Probablement aquí hi tornaré a trobar els records perduts: l'olor de la mar, el color del cel, el soroll de les barques... I, potser..., sols potser..., la mirada dels ulls clars de la mare. Només hi ha una persona que em pot regalar aquest miratge: el meu germà Felip. Què se'n deu haver fet, d'ell? Va marxar un trist dia d'hivern, amb tan sols dinou anys, tot cercant una vida millor. Ell pensava que sols la podria trobar ben lluny del mar que s'havia endut el nostre futur. El Felip tenia tendència a allunyar-se de les persones i les coses que estimava, des de la mort del pare. Suposo que era una manera de protegir-se del dolor de la pèrdua d'una persona amada. Potser havia tornat al poble. No en sabia res des de la mort de la mare.

Vaig trobar el seu número de telèfon mòbil apuntat en un paper, en el moneder de la mare, quan vaig anar a buscar les seves coses a la residència. Li vaig trucar, per fer-li saber que ella havia mort. Es mostrà fred i llunyà. Em va dir que no tenia cap intenció de tornar al poble, i que m'agradaria que el deixés en pau. Al lloc on era ara (no em va dir on) havia aconseguit trobar

¹ Aquesta cançó és una havanera escrita per Antònia Vilàs.

una mica de pau per al seu esperit. Vaig acomiadar-me d'ell, i també de la mirada de la mare. L'única manera de veure el color dels seus ulls... seria en l'esguard del Felip! S'assemblaven tant com dues gotes d'aigua.

Recorria els carrers, la platja, els camins i la muntanya. Cada matí, em llevava molt d'hora. Era el costum que m'havia quedat, entre d'altres, d'una feina rutinària i per torns com la que havia tingut durant gairebé quaranta anys. Dinava a la fonda. La Montserrat preparava uns menjars casolans molt bons, sense grans pretensions, però que em recordaven els que cuinava la mare. A la nit, per sopar, sempre verdura i peix a la planxa. Per finalitzar amb alguna peça de fruita del temps, i unes sobretaules molt llargues recordant vells temps, amb la mestressa de la fonda. La Montserrat tenia uns deu anys menys que jo, i no recordàvem, cap de les dues, haver-nos conegut quan jo encara vivia al poble. De la meva mare, però, sí que se'n recordava. Teníem uns quants amics en comú. I parlàvem d'ells. De coses del poble, de com ens havia anat la vida. El que més m'agradava era parlar amb aquella dona tan deltaica de les seves visions, de les poderoses energies d'aquella nostra terra, dels miracles que hi succeïen cada dia. M'explicava històries que feien posar la pell de gallina.

Al delta de l'Ebre, com en altres molts llocs del món, sempre han existit aquestes persones espirituals. Els diuen sanadores, o *curanderes*, abans els deien bruixes, i algunes, en temps llunyans, van fer cap a la foguera. En un lloc com el Delta, amb tant moviment d'aigües, és normal que es manifestin tota mena d'energies. De les que podem veure, i de les que suposem que existeixen... Hi ha persones, com la Montserrat, que tenen aquest món ocult al seu abast. Esdevenen magues, fades, éssers que poden ajudar les persones que els envolten. Sols els cal encendre aquest sol interior que tots tenim dintre i enviar la seva llum al món. Persones com la Montserrat saben com fer-ho per arribar a les ànimes més necessitades. A ella n'hi va ensenyar la seva mare, que ho havia après de la seva, i aquesta de totes les dones màgiques que havien format part del seu llinatge, des de temps immemorables.

La seva pell morena, cremada pel sol dels arrossars, contrastava amb els seus ulls verds intensos. Dues maragdes que s'il·luminaven radiants quan entrava en aquell estat de meditació profunda. Tal com ella deia, «quan salto cap a dins, trobo la llum que em guia». I aquesta era la llum que ella irradiava: potent per ser tan modesta, poderosa per la seva humilitat, inimaginable si no te la deixava veure. Així era ella, absolutament màgica, sense trucs amagats. Pura com l'aigua del naixement d'un riu, sabia com la

que ha recorregut el camí fins a la desembocadura. La Montserrat era com el corrent d'aquell riu ancestral i poderós, que inundava, quan el deixaven, les terres fèrtils dels cors que la volien escoltar. Ella havia escollit néixer al Delta, perquè aquell era l'únic lloc del món on podia viure. Allí el poder de la seva ànima creixia dia rere dia, i la guiava inevitablement en el seu viatge espiritual. Però jo tot això, ho vaig entendre molt més tard...

La Montserrat es va convertir en poques setmanes en la meva millor amiga. A ciutat, no n'havia deixat gaires, d'amistats, sols podia considerar amiga la Lola, la meva veïna, a la qual trucava de tant en tant des del poble, per fer-li saber que estava bé. Jo era una dona solitària. No necessitava ningú. Em trobava molt bé sola. M'agradava fer la meva, sense haver de perdre el temps a donar i esperar explicacions, o excuses de ningú.

Un matí vaig decidir anar a visitar el Gira-sol, l'hotel que tant m'havia estimat de petita, tot i que sabia que era una zona poc recomanable, actualment. Vaig llogar una bicicleta. Estava força allunyat del poble i, si per alguna raó calia sortir corrents, sempre avançaria més amb un vehicle de dues rodes entre les cames. Aquestes darrerament es resistien a seguir el ritme que jo els demanava i, tot sovint, en llevar-me del llit, sentia com em petava algun os, com si es queixés de la mala idea de canviar de posició.

Allí era l'hotel Gira-sol: isolat, desmantellat, trist, abandonat... Vaig plorar! L'hotel havia estat, durant la meva infància, el lloc més bonic del món. Era un dels gegants del conte de la mare. Com la trobava a faltar, en moments com aquell. El dolor de l'enyor em mossegava les entranyes com un gos rabiós, enganxat a la seva presa. Em va envair una sensació de decadència, vellesa, i solitud. Se'm va enganxar a la pell l'olor de flors marcides, de ranci i corromput que l'edifici desprenia, com les restes d'un cadàver que no s'acaba de descompondre. Vaig marxar corrents d'aquell lloc. Fugint d'un temps remot que em volia atrapar en la seva dansa turmentada.

Un cop a la fonda de la Montserrat, vaig escorcollar el meu cos nu en el mirall. M'acabava de dutxar, volia treure'm de sobre la contundent veritat que acabava d'observar: era el final d'una època, idealitzada pels meus records de joventut. La imatge que em tornava l'espill era comparable a la que guardaven les meves pupil·les de l'hotel Gira-sol. D'alguna manera, el meu cervell va relacionar aquell vell edifici amb els fragments de la persona que havia estat. Era alguna cosa que anava més enllà del físic. Un abandó, una solitud i una desesperança, que podia palpar-se en cada pam de pell d'aquell cos de més de seixanta anys.

Aquell migdia, davant l'espill, mirant-me directament als ulls vaig comprendre que si volia reconstruir-me, tornar a ser la que havia estat abans de marxar del poble, hauria de tornar l'esplendor a aquell edifici. L'hotel era el símbol de la bellesa, en la meva ment infantil. Aquell era el millor lloc que existia per començar de nou. Tornar la vida al Gira-sol significava fer possible el meu renaixement, el ressorgiment de la meva ànima.

Vaig fer cas al meu cor. I l'endemà, en lloc d'anar a passejar, em vaig dirigir a l'ajuntament. Volia saber de qui era l'edifici, quines possibilitats tindria... Després de passar-me tota la nit en vela, fent plans, suposicions, i estudiant alternatives, tenia l'adrenalina a uns nivells desconeguts per a mi.

—L'hotel fa molts anys que va ser abandonat pels propietaris. El banc que els havia deixat els diners per restaurar-lo ha intentat vendre'l en diverses ocasions —em va dir la noia de l'ajuntament. Havia estat més de mitja hora esbrinant coses sobre la propietat de l'hotel.— Però ja sap com està tot avui en dia... Ningú té diners, i els qui en tenen se'ls guarden per por que s'acabin.

—Sí, la cosa no està gaire bé... Elisa. M'ha dit que es deia així, oi? La meva memòria cada dia fa un pas enrere —La noia em va somriure assentint.— Vostè pensa que seria possible que l'hotel es convertís en un bloc d'apartaments?

Al cap de dos dies vaig tornar per parlar amb l'arquitecte i l'alcalde. M'havien donat hora perquè els expliqués el meu projecte. Poc temps després, un cop presentada la documentació sol·licitada, començaven les obres que havien de convertir l'hotel Gira-sol en una residència molt especial. La soledat m'havia buidat el cor de sentiments i havia omplert la meva ànima d'anhels.